

สื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์
Video Media to Campaign to Stop Burning Stubble, Rice straw,
at Ban Makluea Community Nakhon Sawan Province

ช่อทิพย์ ปิ่นวัฒนะ *

Chortip Pinvatana *

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Faculty of Education Naresuan University

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นในการรณรงค์เพื่อ
งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ในชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อสำรวจความพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อ
สื่อวีดิทัศน์ ในการรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ของชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่
ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชาวนาในพื้นที่ หมู่บ้านสระงาม ตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน
30 คน

ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว
ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญนั้นในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีโดยเมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า มีระดับคุณภาพดีมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและด้านออกแบบสื่อ ผลการสำรวจความพึงพอใจ
ของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สื่อวีดิทัศน์นี้ช่วยทำ
ให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและมีความชัดเจนของเสียงบรรยาย ภาษาที่ใช้ และเนื้อหาเข้าใจง่าย

คำสำคัญ: สื่อวีดิทัศน์ การรณรงค์ การเผาตอซัง ฟางข้าว

Abstract

The purposes of this study were 1) to create and find the quality of the video media created in the campaign to stop the burning of rice straw stubble in Ban Makluea community, Nakhon Sawan Province 2) to explore the satisfaction of farmers towards the media video in the campaign to stop the burning of rice straw stubble at Ban Makluea community, Nakhon Sawan Province. The sample group used in the study was 30 farmers in the area of Sra Ngam village, Ban Makluea Subdistrict, Mueang District, Nakhon Sawan Province.

The video media for the banning campaign was evaluated by the experts and farmers. The results showed that both content and design were in the good quality level. The highest average score were video media that could help in gaining more knowledge. The clarity of the narration language used and content were also easy to understand.

Keywords: Video media, campaign, stubble burning, rice straw

ความเป็นมาของปัญหา

กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แนะนำชาวนาในการใช้ประโยชน์จากฟางข้าว งดเผาสดมลพิษ แต่นำมาสร้างสรรคงานศิลปะแทน เปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น สร้างรายได้เสริมจากการว่างเว้นทำนา จากการประเมินการเผาต่อซังและฟางข้าวของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่าดินต้องสูญเสียธาตุอาหารหลักเป็นไนโตรเจนถึง 90 ล้านกิโลกรัม ฟอสฟอรัส 20 ล้านกิโลกรัม และโพแทสเซียม 260 ล้านกิโลกรัม ยังไม่นับการสูญเสียธาตุอาหารรอง เช่น แคลเซียม แมกนีเซียม และซัลเฟอร์ อีกกว่า 150 ล้านกิโลกรัมต่อปี คิดเป็นมูลค่ากว่า 5 พันล้านบาท นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อชั้นบรรยากาศจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากการเผาฟาง ทำให้เกิดภาวะเรือนกระจก และเกิดปัญหาค่ามลพิษทางอากาศ มีฝุ่นละอองขนาดเล็ก หรือ PM 2.5 สูงเกินค่ามาตรฐาน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในการดำเนินชีวิต และมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในหลายจังหวัด ผลเสียจากการเผาต่อซังและฟางข้าว นายบุญมี สุระโคตร หรือลุงบุญมี เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาอาชีพทำนา ปี 2554 และเครือข่ายเกษตรกรกรสำนึกรักบ้านเกิด จังหวัดศรีสะเกษ ปราชญ์ชาวนาเขตทุ่งกุลาร้องไห้ ตำบลคู อำเภอรามันศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ให้ความรู้กับทีมงานรักบ้านเกิด ถึงกรณีที่เกษตรกรมักจะเผาต่อซัง และฟางข้าว เนื่องจากเพื่อความสะดวกในการไถดินให้ง่ายขึ้น หากไม่เผาแล้วรถไถนาจะไถได้ยาก และเปลืองน้ำมัน หรือถ้าเป็นการว่าจ้างไถนาผู้รับจ้างก็จะคิดราคาไถดินให้แพงขึ้น จนส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนมีความจำเป็นต้องเผาต่อซังก่อน แต่ด้วยประสบการณ์ในการทำนามากว่า 50 ปี และการเป็นคนช่างสังเกตของลุงบุญมีพบว่า การเผาต่อซังและฟางข้าวมีข้อเสียอีกประการที่เกษตรกรควรรู้ คือ โดยทั่วไปเมล็ดหญ้าที่ฝังตัวอยู่ในดินตามธรรมชาติจะมีเปอร์เซ็นต์การงอกเพียง 20-30 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น แต่ถ้าหากมีการเผาต่อซัง ฟางข้าวและหญ้าเมื่ออุณหภูมิและความชื้นพอเหมาะจะทำให้เศษชี้เถาที่เหลือจากการเผาต่อซังเป็นตัวกระตุ้นเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดหญ้าที่ฝังตัวอยู่ในดินตามธรรมชาติได้เพิ่มขึ้นประมาณ 80 – 90 เปอร์เซ็นต์ อีกทั้งยังเป็นการทำลายหน้าดิน ดินแข็งกระด้าง เสื่อมคุณภาพได้เร็วขึ้นจนทำให้เกษตรกรต้องใช้ปุ๋ยเพิ่มขึ้น (บุญมี, 2556)

ปัญหาการเผาต่อซังและฟางข้าว เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านมะเกลือ คือ การที่ชาวนาจุดไฟเผาต่อซังไว้ แล้วไม่มีการควบคุมเชื้อเพลิงจนเป็นเหตุให้ไฟไหม้ลามไปยังสถานที่ใกล้เคียง ไม่ว่าจะแปลงนา หรืออาคารบ้านเรือน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทั้งบุคคลและทรัพย์สิน นอกจากนี้การเผาฟางเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ เขม่าควัน เถ้า ฝุ่นละออง ที่เกิดจากการเผาไหม้สามารถแพร่กระจายออกไปในวงกว้าง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย ก่อให้เกิดความเดือนร้อนรำคาญ และบดบังทัศนวิสัยจนอาจเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุบนท้องถนนหรือเป็นต้นเหตุของการเกิดไฟป่าได้

วีดิทัศน์ (Video tape) เป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับใช้เพื่อการเรียนการสอน เพราะวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพ ซึ่งอาจเป็นภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหวและทำให้ผู้เรียนได้ยินเสียงที่สอดคล้องกับภาพนั้น ๆ ด้วยวีดิทัศน์สามารถใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล เป็นสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเห็นสิ่งที่ควรเห็นและยังจัดความผิดพลาดในการสาธิตกระบวนการทดลองต่าง ๆ ได้ เพราะผู้สาธิตสามารถจัดเตรียม และจัดทำวีดิทัศน์อย่างถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้จริง (เป็รื่อง, 2515) นอกจากนี้การใช้วีดิทัศน์สามารถเลือกดูภาพซ้ำ หรือหยุดดูเฉพาะภาพได้การบันทึกภาพวีดิทัศน์สามารถกระทำได้ในห้องถ่ายภาพ (Studio) และห้องปฏิบัติการซึ่งเราสามารถตัดต่อส่วนที่ต้องการ หรือเพิ่มเติมส่วนใหม่ลงไปได้ (กิดานันท์, 2536) อีกทั้งวีดิทัศน์เป็นสิ่งที่มีความมีประสิทธิภาพสูงในการสื่อสารสามารถใช้ประกอบการเรียนได้ สามารถรวมความสนใจได้ดี และมีเทคนิคต่าง ๆ ในการถ่ายทำเพื่อลดระยะเวลาในการเรียนรู้ลง การศึกษาค้นคว้าจึงเป็นที่น่าพอใจและสามารถเป็นแนวทางในการผลิตวีดิทัศน์ในรูปแบบอื่น (ณครินทร์, 2550) บทเรียนดิจิทัลวิดีโอมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ได้ (กรรณิการ์, 2553) กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้เทปโทรทัศน์สร้างสถานการณ์ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและ

ความสามารถในการแก้ปัญหาทาง วิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (อิสริยา, 2534)

ปัญหาการเผาต่อซัง ฟางข้าวที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการสร้างสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาต่อซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ ทั้งนี้เพื่อให้ชาวนาในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำสื่อวีดิทัศน์ไปใช้เผยแพร่เพื่อแนะนำวิธีการให้ชาวนา หรือผู้ที่เริ่มต้นใหม่ในการทำนาหันไปใช้วิธีการไถกลบต่อซังและฟางข้าว หรือการผลิตน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้เอง โดยใช้สารเร่งซูเปอร์ พด.2 ในการเร่งการย่อยสลายต่อซังและฟางข้าวเป็นปุ๋ยหมักรองพื้นในนา เพื่อเป็นการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต อีกทั้งยังช่วยทำให้ชาวนามีความรู้ ความเข้าใจว่า การเผาฟางนั้นมีผลเสียอย่างไรเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โลกร้อนรวมถึงการทำลายระบบนิเวศทางธรรมชาติ

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์เพื่อรณรงค์งดการเผาต่อซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อสำรวจความพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์เพื่อรณรงค์งดการเผาต่อซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มชาวนาในพื้นที่ หมู่บ้านสระงาม ตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาต่อซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์เพื่อรณรงค์งดการเผาต่อซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. สื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาต่อซัง ฟางข้าว
2. แบบสำรวจความพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์
3. แบบประเมินความเหมาะสมของข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินสื่อวีดิทัศน์
4. แบบวัดความสอดคล้องของข้อคำถามกับแบบสำรวจความพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์

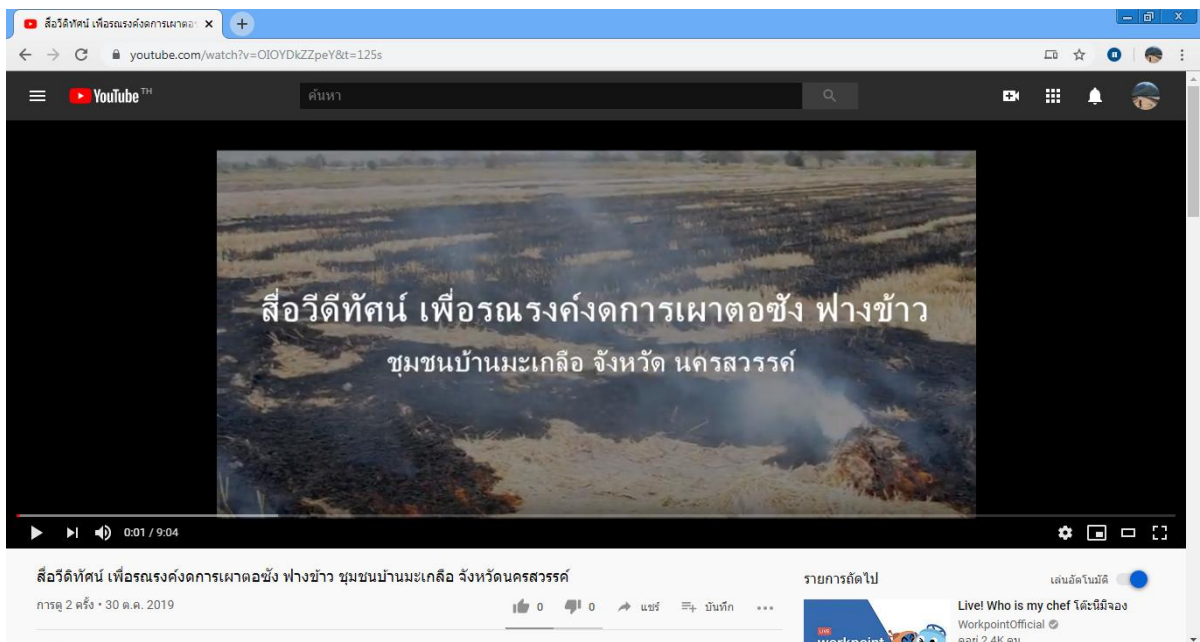
วิธีดำเนินการทดลอง

ในขั้นตอนนี้ได้ทดลองกับกับชาวนา หมู่บ้านสระงาม ตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน โดยให้ชมสื่อวีดิทัศน์ และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการรับชม
2. ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนให้ชาวนาเข้าใจในการรับชมและแบบสำรวจความพึงพอใจ
3. เมื่อรับชมเสร็จแล้วให้ประเมินแบบสำรวจความพึงพอใจ โดยมีตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจและตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจ

ผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าวชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ รวมถึงสำรวจความพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นสามารถเข้ารับชมได้ผ่านทางสื่อออนไลน์ทางช่องยูทูป (YouTube) <https://www.youtube.com/watch?v=OIOYDkZZpeY&t=125s> (ภาพที่ 1) และผลการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลด้านคุณภาพสื่อวีดิทัศน์และความพึงพอใจแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 1 สื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{x} = 4.58$, S.D.=0.42) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับคุณภาพดีมากทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 4.57$, S.D.= 0.28) และด้านออกแบบสื่อ ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= 0.43)

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ที่	รายการประเมินด้านเนื้อหา	ผลการประเมิน		
		\bar{x}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1	เนื้อหาเหมาะสมกับชานา	5.00	0.00	ดีมาก
2	เนื้อหาช่วยส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจให้กับชานา	4.33	0.58	ดี
3	เนื้อหาได้รับการเรียบเรียงอย่างเหมาะสม	4.33	0.58	ดี
4	เนื้อหาเข้าใจง่าย กระชับ และสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.33	0.58	ดี
5	เนื้อหามีการปรับปรุงให้เหมาะกับยุคสมัย	4.67	0.58	ดีมาก
6	เนื้อหามีความน่าสนใจ ชวนคิด และน่าติดตาม	4.33	0.58	ดี
7	เนื้อหาไม่ขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม และความมั่นคงของชาติ	5.00	0.00	ดีมาก
8	ภาพและข้อความมีความสอดคล้องกัน	4.67	0.58	ดีมาก
9	ภาพที่ใช้ประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.67	0.58	ดีมาก
10	การตัดต่อภาพและเสียงมีความน่าสนใจ	4.00	0.00	ดี
11	ขนาดของภาพมีความเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก
12	ความเหมาะสมของการใช้สีตัวอักษร รูปภาพ พื้นหลัง	4.67	0.58	ดีมาก
13	ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.33	0.58	ดี
14	ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียง	4.67	0.58	ดีมาก
15	ความเหมาะสมของเสียงดนตรี	4.67	0.58	ดีมาก
เฉลี่ย		4.58	0.43	ดีมาก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจความพึงพอใจของชานา ที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการสำรวจความพึงพอใจของชานาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D.= 0.13) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สื่อวีดิทัศน์นี้ช่วยให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.72) มีความชัดเจนของเสียงบรรยาย ($\bar{x} = 4.20$, S.D.= 0.89) ภาษาที่ใช้และเนื้อหาเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.17$, S.D.= 0.79)

ตารางที่ 2 แสดงผลการสำรวจความพึงพอใจของชาวนา ที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (n=30)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ คุณภาพ
1	ภาษาที่ใช้และเนื้อหาเข้าใจง่าย	4.17	0.79	มาก
2	ลำดับและความต่อเนื่องของเนื้อหา	3.97	0.72	มาก
3	สื่อวีดิทัศน์นี้ช่วยทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	4.40	0.72	มาก
4	ความชัดเจนของภาพและเสียง	4.00	1.02	มาก
5	ความเหมาะสมของภาพและเสียงในการสื่อความหมาย	4.03	0.85	มาก
6	ความเหมาะสมของขนาดและสีตัวอักษร	4.03	0.81	มาก
7	ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียง	4.03	0.93	มาก
8	ความเหมาะสมของเสียงดนตรี	3.73	1.01	มาก
9	การตัดต่อภาพและเสียงมีความน่าสนใจ	4.13	0.63	มาก
10	ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.20	0.89	มาก
	เฉลี่ย	4.07	0.13	มาก

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการศึกษาค้นคว้าสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้สื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ โดยสื่อวีดิทัศน์เรื่องนี้ สร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนอย่างมีระบบ และมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ชาวนาเข้าใจง่ายถึงเนื้อหาที่ต้องการสื่อ และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในภาพรวมพบว่า มีระดับความเหมาะสมจากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= 0.42) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับคุณภาพดีมากทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 4.57$, S.D.= 0.28) และด้านออกแบบสื่อ ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= 0.43)

2. ผลจากการสำรวจพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านต่างๆ แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมชาวนามีความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D.= 0.13) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือสื่อวีดิทัศน์นี้ช่วยทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.72) มีความชัดเจนของเสียงบรรยาย ($\bar{x} = 4.20$, S.D.= 0.89) และภาษาที่ใช้และเนื้อหาเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.17$, S.D.= 0.79) ในส่วนของข้อเสนอแนะมีชาวนา แสดงความคิดเห็นว่า ถ้าไม่ให้เผาตอฟางในนาข้าว แล้วมีวิธีอะไรที่ทำให้ตอฟางสลายได้พบว่า ยังมีชาวนาบางคนที่ยังไม่สามารถเข้าใจถึงสื่อวีดิทัศน์ที่ผู้วิจัยนำเสนอได้

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าสื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าว ชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์คืออภิปรายผลได้ดังนี้

1. สื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าวชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์โดยสื่อวีดิทัศน์เรื่องนี้ สร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนอย่างมีระบบ และมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ชาวนาเข้าใจง่ายถึงเนื้อหาที่ต้องการสื่อ และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในภาพรวมพบว่า มีระดับความเหมาะสมจากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= 0.42) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับคุณภาพดีมากทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 4.57$, S.D.= 0.28) และด้านออกแบบสื่อ ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= 0.43) แสดงว่า สื่อวีดิทัศน์ เพื่อรณรงค์งดการเผาตอซัง ฟางข้าวชุมชนบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์นี้มีประสิทธิภาพที่ดีมากทั้งทางด้านเนื้อหาและด้านการออกแบบสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณครินทร์ รอดพุ่ม (2550) ที่กล่าวว่า วิดิทัศน์สามารถช่วยให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ทั้งภาพ เสียง และตัวอักษร ประกอบ ทำให้ผู้ศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น จึงเหมาะสำหรับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจ มีเนื้อหาที่ครบถ้วน มีภาพและเสียงที่ช่วยดึงดูดให้เกิดความน่าสนใจและเข้าใจง่ายขึ้น และสื่อซึ่งสามารถจดจำได้นาน นอกจากนี้วีดิทัศน์ยังเป็นสื่อที่กำจัดอุปสรรคด้านเวลาในการศึกษาและสามารถใช้งานได้สะดวก โดยการเล่นกลับไปกลับมา หยุดดูภาพนิ่งดูซ้ำ ได้ตามความต้องการ ซึ่งจะทำให้ชาวนาสามารถรับรู้ถึงผลเสียของการเผาตอซัง ฟางข้าว ได้อย่างเข้าใจง่าย และสามารถรู้ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาจากการไม่เผาฟาง โดยการใช้อุปกรณ์อย่างการหมักย่อยสลายฟาง หรือการไถกลบตอซัง ฟางข้าวแทน เพื่อลดการเผา และการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ที่เป็นสาเหตุหนึ่งของสภาวะโลกร้อน

2. จากการสำรวจความพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ในด้านต่างๆของสื่อวีดิทัศน์ชุดนี้พบว่า ชาวนาประเมินให้สื่อวีดิทัศน์นี้สามารถช่วยทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและตัวสื่อมีความชัดเจนของเสียงบรรยายและรวมถึงภาษาที่ใช้และเนื้อหาที่เข้าใจง่ายซึ่งสอดคล้องกับ นภารัตน์ เสือจงพรุ (2544) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวกความรู้สึกทางลบและความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

จากการสำรวจความพึงพอใจของชาวนาที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ในด้านต่าง ๆ ของสื่อวีดิทัศน์ชุดนี้พบว่าในการรับชมสื่อวีดิทัศน์จำเป็นต้องใช้จอภาพขนาดใหญ่และเครื่องเสียงที่ดี เพื่อที่จะทำให้เห็นภาพและได้ยินเสียงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ร่วมกับเทคโนโลยีปัจจุบัน อาทิเช่น อินโฟกราฟิก (Infographic) หรือ AR (Augmented Reality) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในสิ่งที่ผู้วิจัยสื่อออกมามากยิ่งขึ้น รวมถึงข้อมูลในยุคปัจจุบันในเรื่องของ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่กำลังเป็นปัญหาอย่างมากในประเทศไทย ณ ขณะนี้ และผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องของสื่อวีดิทัศน์ ควรเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ให้พร้อมก่อนเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ รัตนประเสริฐศรี. 2553. การผลิตดิจิทัลวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ เรื่อง เครื่องดนตรีไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. [ขอนแก่น]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิดานันท์ มลิทอง. 2536. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครเอ็ดมันเพรสโปรดักส์.
- ณครินทร์ รอดพุ่ม. 2550. การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน : กรณีศึกษาเทมเป้อาหารจากถั่วเหลือง คุณค่าและวิธีการผลิต. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. [เชียงใหม่]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภารัตน์ เสือจงพรุ. 2544. ปัจจัยที่มีผลประสิทธิผลในการให้บริการของพนักงานประจำ สำนักบริการโทรทัศน์. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด)]. [กรุงเทพฯ]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บุญมี สุระโคตร. 2556. เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาอาชีพทำนา ปี 2554 และเครือข่ายเกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด จังหวัดศรีสะเกษปราชญ์ชาวนาเขตทุ่งกุลาร้องไห้ ตำบลคู อำเภอรามันศรีสะเกษ [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: <https://www.rakbankerd.com/agriculture/page.php?id=5915&s>. สืบค้นวันที่ 4 กรกฎาคม 2562.
- อิสริยา สิริวิทยาวรรณ. 2534. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี และความสามารถ ในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ โดยใช้เทปโทรทัศน์สร้างสถานการณ์กับการสอนตามคู่มือครู. [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. [กรุงเทพฯ]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.